

Катерина Четвертак

студентка гр. ФПФМ-21,

Західноукраїнський національний університет, м. Тернопіль

Науковий керівник: к.е.н., доцент Наталія Коломийчук

НАПРЯМИ ЕФЕКТИВНОГО ВИКОРИСТАННЯ КОШТІВ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ В УКРАЇНІ

Місцеві бюджети відображають складні економічні відносини, що складаються з формування доходів та їх подальшого використання органами місцевого самоврядування. Ці бюджети є інструментами розподілу коштів та спрямовані на задоволення потреб конкретної територіальної громади. Незважаючи на важливість доходів для місцевих бюджетів, управління видатками є пріоритетним завданням. Суттєво важливим є чітке визначення обсягу фінансування різних видів послуг та благ, що фінансуються з місцевих коштів загалом та для кожної конкретної сфери окремо. Реалізація видатків є ключовим інструментом для органів місцевого самоврядування у виконанні їх повноважень.

Видатки місцевих бюджетів охоплюють економічні відносини, пов'язані з розподілом та використанням коштів з централізованого фонду держави відповідно до функцій і повноважень органів місцевого самоврядування, орієнтованих на різні цілі, сектори та території. Хоча програмно-цільовий підхід у бюджетному процесі місцевих бюджетів був впроваджений з 2019 року, на практиці виникають численні проблеми [1]. У більшості випадків, що стосуються бюджетів територіальних громад, процес виконання бюджету здійснюється вручну, особливо в умовах воєнного стану в Україні.

В результаті аналізу сучасних проблем фінансування сталого розвитку територіальних громад в Україні та зарубіжних моделей їх вирішення виявлено кілька напрямків оптимізації фінансової діяльності місцевого самоврядування та рекомендації щодо вдосконалення використання бюджетних коштів місцевими владними структурами в Україні:

– розробити критерії для відбору державних та цільових програм, які враховуватимуть відповідність їхнім цілям суспільства, соціальний вплив від їх впровадження, а також обсяг інвестицій та інноваційний компонент у загальному обсязі витрат;

– впровадити методичні підходи до розподілу бюджетних програм на такі категорії:

а) пріоритетні програми, які повністю фінансуються з бюджету;

б) раціональні програми, фінансування яких може бути скориговане через обмеженість бюджетних коштів;

в) неактуальні програми, які втратили свою значущість через зміну суспільних пріоритетів. Важливо систематично переглядати програми протягом бюджетного періоду, оцінювати їх проміжні результати та визначати можливості бюджетного фінансування.